

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА В СФЕРІ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ДО ПОЛОЖЕНЬ ACQUIS ЄС

Під впливом глобальних змін клімату як міждержавними організаціями, так і державами зокрема, здійснюється пошук механізмів впровадження альтернативних джерел енергії, зокрема і на нормативно-правовому рівні. Україна не є винятком у вказаному питанні, в тому числі, з огляду на євроінтеграційний курс нашої держави, а також руйнування енергетичної інфраструктури нашої держави внаслідок російської агресії.

Стаття присвячена дослідженню основних тенденцій правового регулювання питання енергетики на міжнародному рівні загалом та в Європейському Союзі, зокрема, щодо сфери відновлювальної енергетики. Присвячено увагу основним керівним документам Європейського Союзу в зазначеній сфері. Проаналізовано загальні проблеми адаптації положень таких документів державами-членами Європейського Союзу. Зроблено висновок щодо наявності подібних проблем в ході адаптації українського законодавства до права ЄС, а також виокремлені специфічні труднощі такого наближення для нашої держави.

Проаналізовано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлювальних джерел енергії» від 03 грудня 2025 року № 14271, метою якого є імплементація законодавства Європейського Союзу в частині приведення національної нормативно-правової бази у сфері відновлюваних джерел енергії у відповідність до вимог європейського законодавства, зокрема, Директиви (ЄС) 2018/2001. За результатами такого аналізу виокремлені основні ризики та переваги зазначеного законопроекту, та наведені відповідні висновки.

Ключові слова: альтернативні джерела енергії, acquis ЄС, євроінтеграція, зелена енергетика.

Постановка проблеми. Дієвим поштовхом до пошуків альтернативних джерел енергетики, їх широкого впровадження та використання в сучасному світі, звичайно, стали глобальні зміни клімату. Питання переорієнтації енергетичних систем країн на використання екологічно чистих джерел енергії в останні десятиліття є центральними в рамках міжнародної співпраці, конференцій, програм з питань охорони довкілля.

Для нашої держави розвиток альтернативної енергетики набув особливого значення та ваги з огляду на воєнні дії, нищення агресором критичної інфраструктури, захоплення атомної електростанції тощо. Разом з тим, одним з ключових аспектів, спрямованих на формування правової бази для стимулювання та розвитку альтернативних джерел енергії, також залишаються зобов'язання, взяті Україною в рамках євроінтеграційних процесів.

Як справедливо зазначено автором [1, с. 470], формування системи дієвого енергетичного законо-

давства з однієї сторони є тривалим в часі та багатоетапним процесом, а з іншої – взаємозалежним від рівня розвитку суспільних відносин, політики та економіки держави. Таким чином, виникає необхідність в дослідженні питання правового регулювання та виокремлення основних проблемних моментів адаптації українського законодавства в сфері альтернативних джерел енергії до європейського законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питань належної нормативної регламентації правовідносин у сфері енергетики загалом, та в окремих сферах займались ряд як українських, так і іноземних вчених-науковців. Зокрема, проблематику правового забезпечення сталого розвитку енергетичної системи України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення в своїй роботі аналізувала І.В. Подрез-Ряполова [13]. Ленгер Я.І., Демчук А.М. [1], Чумаченко І.Є. [2] вивчали питання генези європейської енергетичної політики, міжнародно-право-

вого регулювання альтернативної енергетики тощо. Окремі проблеми розгляду напрямків прискореного розвитку відновлювальної енергетики в Європейському Союзі приділено увагу в роботі Díaz-Cuevas P., Pérez-Pérez B., Lopes H.L., & Ferreira P. [15], зокрема, на прикладі Португалії.

Враховуючи актуальність вказаного питання, останньому звичайно, постійно приділяється увага дослідниками в різних сферах. Разом з тим, вплив геополітичних, економічних, соціальних процесів та нагальність питання розвитку відновлювальної енергетики в Україні та ЄС, зміна суспільних відносин у вказаній сфері, зумовлює необхідність детального вивчення та аналізу проблеми адаптації українського законодавства в сфері альтернативних джерел енергії до законодавства ЄС.

Метою статті є дослідження питання основних актуальних проблем наближення української нормативної бази в сфері альтернативних джерел енергії до положень права Європейського Союзу. Стаття виконана в межах фундаментальної теми дослідження «Теоретико-правові засади інноваційного розвитку енергетичної системи України», номер державної реєстрації РК УкрІНТЕІ № 0124U005149.

Виклад основного матеріалу. Дієвим поштовхом до пошуків альтернативних джерел енергетики, їх широкого впровадження та використання в сучасному світі, звичайно, стали глобальні зміни клімату. Питання переорієнтації енергетичних систем країн на використання екологічно чистих джерел енергії в останні десятиліття є центральними в рамках міжнародної співпраці, конференцій, програм з питань охорони довкілля.

Для нашої держави розвиток альтернативної енергетики набув особливого значення та ваги з огляду на воєнні дії, нищення агресором критичної інфраструктури, захоплення атомної електростанції тощо. Разом з тим, одним з ключових аспектів, спрямованих на формування правової бази для стимулювання та розвитку альтернативних джерел енергії, також залишаються зобов'язання, взяті Україною в рамках євроінтеграційних процесів.

Як справедливо зазначено автором [1, с. 470], формування системи дієвого енергетичного законодавства з однієї сторони є тривалим в часі та багатоетапним процесом, а з іншої – взаємозалежним від рівня розвитку суспільних відносин, політики та економіки держави.

Доцільно зазначити, що на даний час діє ряд міжнародно-правових актів в енергетичній сфері, у сфері охорони навколишнього природного середовища (Рамкова конвенція ООН про зміну клімату, Кіотський протокол до Рамкової Конвенції ООН про зміну клімату 1997 року, Паризька угода тощо), що прямо або опосередковано регулюють відносини у

сфері альтернативної енергетики під впливом змін клімату. Хоча в нормах міжнародного права не існує єдиної спільної правової позиції щодо термінології, розуміння та визначення альтернативних (відновлюваних) джерел енергії, проте вироблення єдності із цього питання може стати ще одним кроком на шляху до вдосконалення світової енергетичної політики [2, с. 144].

Показовою в зазначеному аспекті є формування єдиної політики в зазначеній сфері та визначення амбітних цілей ЄС. Ключовим актом законодавства Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії є Директива (ЄС) 2018/2001 Європейського Парламенту і Ради від 11 грудня 2018 року про стимулювання використанню енергії з відновлюваних джерел (RED II, далі – Директива (ЄС) 2018/2001) [3]. В свою чергу, Директивою (ЄС) 2023/2413 від 18 жовтня 2023 року, внесено зміни до Директиви (ЄС) 2018/2001, Регламенту (ЄС) 2018/1999 та Директиви 98/70/ЄС щодо стимулювання виробництва енергії з відновлюваних джерел (RED III, далі – Директива (ЄС) 2023/2413), якою, станом на даний час, встановлено обов'язковий орієнтир – досягнення до 2030 року частки енергії з відновлювальних джерел щонайменше 42,5% у валовому кінцевому енергоспоживанні Союзу з прагненням до 45% [4].

Для України, звичайно, такі положення європейського законодавства також є своєрідним маяком з огляду на євроінтеграційний курс нашої держави. Зокрема, відповідно до преамбули Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, від 27.06.2014 (далі – Угода про асоціацію) [5]. Сторони віддані, зокрема, сприянню енергетичної ефективності та використанню поновлювальних джерел енергії. Крім того, згідно статей 337, 338 Угоди про асоціацію Сторони домовилися продовжувати та активізувати існуюче співробітництво у сфері енергетики, в тому числі в нормативно-правовій сфері. При цьому, взаємне співробітництво включає розвиток та підтримку відновлювальної енергетики з урахуванням принципів економічної доцільності та охорони навколишнього середовища, а також альтернативних видів палива, зокрема, стале виробництво біопалива і співробітництво у сфері нормативно-парових питань, сертифікації та стандартизації, а також технологічного і комерційного розвитку.

Виходячи з положень Додатку XXVII-A до Угоди про асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання забезпечувати поступове наближення свого законодавства до законодавства ЄС в енергетичному секторі відповідно до переліку, визначеного у додатку XXVII-B, серед яких зокрема, зазначено і відновлювальні джерела енергії.

Тобто, положення щодо наближення законодавства України до права ЄС в сфері енергетики загалом, та відновлювальних джерел енергії зокрема, є одними з основних, багатоаспектних, та, при цьому складних. При цьому, використання енергії з відновлюваних джерел, у сучасних умовах, виходить за межі галузевої політики та набуває значення комплексного об'єкта публічного адміністрування, тісно пов'язаного з питаннями енергетичної безпеки, виконання міжнародних зобов'язань та захисту прав суб'єктів господарювання [6, с. 185].

За результатами щорічного Звіту з імплементації за 2024 рік [7, с. 131], підготовленого Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, рівень імплементації Україною законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері відновлюваних джерел енергії (в тому числі, положень Директиви (ЄС) 2018/2001 Європейського Парламенту і Ради від 11 грудня 2018 року про стимулювання використання енергії з відновлюваних джерел) становить 61%, зокрема: 85% – встановлення цілей на 2030 рік; 62% – якість схем підтримки; 70% – запровадження гарантій походження; 15% – запровадження критеріїв сталості біопалив, біорідин та палив з біомаси; 50% – розвиток відновлюваних джерел енергії в системах теплопостачання та холодопостачання тощо.

Слід погодитись з думкою [1, с. 471] про те, що незважаючи на існування в Європейському Союзі протягом довгого періоду чітко визначеної стратегії переходу до «зеленої» енергетики, на сучасному етапі, кожна країна-член ЄС також не позбавлена основних проблем, що полягають в необхідності адаптації та реалізації на національному рівні такої стратегії. Зазначені проблеми стосуються, зокрема, нерівномірного рівня розвитку відновлювальних джерел енергії, що призводить до складнощів інтеграції цих енергетичних систем на єдиному ринку; високих капітальних витрат на створення інфраструктури для таких джерел енергії та науково-технічних розробок, які потребують значної державної підтримки та ефективного фінансування; правової невизначеності щодо стандартів і процедур отримання дозволів для проектів відновлювальної енергетики; екологічних викликів, пов'язаних із впливом нових технологій на навколишнє середовище тощо.

З аналогічними викликами зіткнулась і Україна в процесі наближення свого законодавства в сфері відновлювальної енергетики до *acquis* ЄС. Крім того, проблема адаптації до європейського законодавства також полягає в тому, що таке наближення потребує не просто перенесення правових норм та положень в сфері альтернативних джерел енергії у вітчизняне законодавство, а гармонізація, узгодження їх з чинними нормативно-правовими актами в суміжних сферах, та системою права загалом.

Наприклад, одним з документів, покликаним імплементувати законодавство Європейського Союзу в частині приведення національної нормативно-правової бази у сфері відновлюваних джерел енергії у відповідність до вимог європейського законодавства, зокрема, Директиви (ЄС) 2018/2001 (із наступними змінами) став проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлювальних джерел енергії» від 03 грудня 2025 року № 14271 (далі – проєкт Закону № 14271) [8]. Проєктом Закону № 14271 передбачається імплементація положень законодавства Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії, зокрема у частині узгодження національної термінології у сфері відновлюваних джерел енергії із термінологією *acquis communautaire* Європейського Союзу; визначення особливостей розрахунку показника валового кінцевого споживання енергії з відновлюваних джерел енергії та формування національного цільового показника; визначення спільнот відновлюваної енергії, а також їх особливостей тощо. Разом з тим, незважаючи на те, що положення вказаного проєкту Закону № 14271 в цілому відповідають Директиві (ЄС) 2018/2001 (щодо термінології, визначення основних органів, учасників тощо), на нашу думку, існують ризики створення конкуруючих та, в деякій мірі, суперечливих норм з вітчизняними нормативно-правовими актами, в разі прийняття зазначеного проєкту в існуючій редакції.

Зокрема, наприклад, проєктом Закону № 14271 передбачено визначення поняття «спільнота у сфері відновлюваних джерел енергії» в Законі України «Про альтернативні джерела енергії» [9] (юридична особа, яка: ґрунтується на добровільній та відкритій участі, є автономною та ефективно контролюється членами (учасниками), які проживають, зареєстровані або мають місцезнаходження у межах відповідної територіальної громади, на території якої розміщуються, будуються, експлуатуються об'єкти відновлюваної енергетики, якими володіє або які буде експлуатувати чи керує відповідна юридична особа, члени або учасники якої є фізичними особами, енергетичними кооперативами (споживчими та обслуговуючими), місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами мікропідприємництва, суб'єктами малого підприємництва, суб'єктами середнього підприємництва, основною метою діяльності є задоволення екологічних, економічних та соціальних інтересів своїх членів (учасників) та або територіальних громад). Так, пропозиція щодо створення таких спільнот частково відповідає положенням ч. 1 ст. 22 Директиви (ЄС) 2018/2001, які передбачають, що держави-члени повинні забезпечити, щоб кінцеві споживачі, зокрема

побутові споживачі, мали право брати участь у ВДЕ-громаді, зберігаючи за собою права та обов'язки кінцевих споживачів і не підпадаючи під дію необґрунтованих або дискримінаційних умов чи процедур, які перешкоджають їхній участі у ВДЕ-громаді, за умови, що, для приватних суб'єктів господарювання, така участь не є їхньою основною комерційною або професійною діяльністю. За оцінками що наводяться в літературі [10, с. 1], до 2030 року енергетичні спільноти (ВДЕ-громади) можуть бути власниками близько 17% потужностей вітрової енергії та 21% сонячної енергії; при цьому, на розвиток таких спільнот суттєво впливає національна політика держав-членів.

Разом з тим, згідно іншого положення проекту Закону № 14271 передбачається, що спільнота у сфері відновлюваних джерел енергії створюється відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання» або Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» або як юридична особа іншої організаційно - правової форми. Проте, суб'єктний склад та мета діяльності таких спільнот у сфері відновлювальних джерел енергії не в повній мірі відповідають Закону України «Про громадські об'єднання» [11], статтю 1 якої не передбачено, що громадські об'єднання можуть бути створені іншими юридичними особами, окрім юридичних осіб приватного права (зокрема, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування). Так само, відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [12], органи місцевого самоврядування не наділені правом на входження до складу учасників громадських об'єднань.

Аналогічно, наведене положення проекту Закону № 14271 щодо можливості створення спільноти у сфері відновлюваних джерел енергії відповідно до Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» є суперечливим, оскільки останній визначає правові та організаційні засади створення, функціонування, реорганізації та ліквідації об'єднань власників жилих та нежилих приміщень багатоквартирного будинку, захисту їхніх прав та виконання обов'язків щодо спільного утримання багатоквартирного будинку та не регулює питання створення будь-яких громадських об'єднань [13].

Крім того, проектом Закону № 14271 передбачено внесення змін до Закону України «Про альтернативні джерела енергії» в частині доповнення останнього положеннями щодо визначення терміну «контактний орган» (центральний орган влади, визначений Кабінетом Міністрів України, або державна установа, уповноважена Кабінетом Міністрів України), а також передбачені повноваження такого контактного органу у сфері реалізації проектів відновлювальної енергетики (взаємодія з замовником проекту відновлювальної енергетики та компетент-

ними установами при підготовці та видачі необхідних дозволів, погоджень, договорів та інших документів, необхідних для реалізації проекту відновлювальної енергетики; супроводження замовників протягом проходження процедур реалізації проектів; розроблення, затвердження, оновлення та оприлюднення на власному вебсайті посібника процедур). Частково, запропоновані зміни мають спільні риси з вимогами Директиви (ЄС) 2018/2001, статтею 16 якої передбачено, що держави-члени повинні створити або призначити один або більше контактних пунктів. Водночас, з наведених положень проекту Закону № 14271 випливає, що контактний орган, який пропонується створити в Україні, є певним посередником між замовником проекту відновлюваної енергетики та дозвільними органами, а також має право діяти від імені та в інтересах замовника, що не притаманне центральним органам виконавчої влади в Україні або державним установам. Разом з тим, здійснення таких функцій зазначеним посередником може створити ризики корупційних дій.

Серед іншого, викликають сумнів і деякі інші положення проекту Закону № 14271 в частині включення до певних законодавчих актів положень, що не є предметом їх регулювання, запровадження термінології, яка не вживається в тексті нормативно-правових актів, безпідставне виключення певних норм з діючих законодавчих актів тощо.

При цьому, справедливо зауважити, що проєкт Закону № 14271 ще не розглядався Верховною Радою України та будь-які рішення щодо його затвердження не приймалися, а відтак вказані недоліки можуть бути усунуті до його розгляду.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що процес переходу людства на використання альтернативних джерел енергії є довгим, послідовним та невідворотним. Вказані прагнення затверджені як на рівні міжнародно-правового регулювання, так і в законодавчих актах окремих держав. Для України питання стимулювання виробництва та використання альтернативних джерел енергії набуває особливої ваги з огляду на складну ситуацію з енергетичною інфраструктурою, спричинену російськими атаками, а також на взяті на себе євроінтеграційні зобов'язання. Станом на даний час, в нашій державі триває поступове наближення законодавства до права ЄС в сфері відновлювальних джерел енергії. При цьому, одним з документів, покликаних забезпечити таке наближення став проєкт Закону № 14271. Водночас, незважаючи на те, що положення зазначеного проекту в цілому є близькими до європейських керівних документів, особливої уваги потребує необхідність узгодження їх з чинними нормативно-правовими актами в суміжних сферах, та українською системою права загалом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ленгер Я.І. Демчук А.М. Генеза європейської енергетичної політики: шлях до енергетичного союзу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 12. С. 469-473. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/107>.
2. Чумаченко І.Є. Міжнародно-правове регулювання альтернативної енергетики. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 1. С. 143-146. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-1/33>.
3. Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the promotion of the use of energy from renewable sources (recast). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj/eng>.
4. Directive (EU) 2023/2413 of the European Parliament and of the Council of 18 October 2023 on the promotion of the use of energy from renewable sources (recast). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj/eng>.
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 року № 984_011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011?find=1&text=енергет#w1_54.
6. Ковпак О.А. Трансформація адміністративно-правового режиму відновлювальної енергетики в Україні: аналіз законопроекту 14271. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2025. Випуск 92: частина 3. С. 184-191. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.3.24>.
7. Annual Implementation Report. Energy Community Secretariat. 2024. URL: <https://www.energy-community.org/dam/jcr:20ddd998-0d13-4117-adb5-532ab699c063/EnC%20IR%202024%20Annual%20Report.pdf>.
8. Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлювальних джерел енергії : проект Закону України від 03.12.2025 № 14271 URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/59237>.
9. Про альтернативні джерела енергії : Закон України від 20.02.2003 № 555-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text>.
10. Magni G.U., Battistelli F., Trovalusci F., Groppi D., & Astiaso Garcia D., How national policies influence energy community development across Europe? A review on societal, technical, and economical factors. *Energy Conversion and Management: X*. 2024. Vol. 23. P. 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.ecmx.2024.100624>.
11. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>.
12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>.
13. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку : Закон України від 29.11.2001 № 2866-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14#Text>.
14. Подрез-Ряполова І.В. Правове забезпечення сталого розвитку енергетичної системи України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. *Право та інновації*. 2025. № 2 (50). С. 102-108. [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2025-2\(50\)-13](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2025-2(50)-13).
15. Díaz-Cuevas P., Pérez-Pérez B., Lopes H.L., & Ferreira P. Addressing acceleration areas for renewable energy development in the European Union (EU): A case study of mainland Portugal. *Journal of Cleaner Production*. 2025. Vol. 519. P. 1-11. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2024.106425>.

REFERENCES

1. Lenher, Ya.I., & Demchuk, A.M. (2024). Genesis of European energy policy: The path toward the Energy Union. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 12, 469–473. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/107> [in Ukrainian].
2. Chumachenko, I. Ye. (2021). International legal regulation of alternative energy. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 1, 143–146. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-1/33> [in Ukrainian].
3. European Parliament and the Council of the European Union. (2018, December 11). *Directive (EU) 2018/2001 on the promotion of the use of energy from renewable sources (recast)*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj/eng>.
4. European Parliament and the Council of the European Union. (2023, October 18). *Directive (EU) 2023/2413 on the promotion of the use of energy from renewable sources (recast)*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj/eng>.
5. Verkhovna Rada of Ukraine. (2014, June 27). *Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part (Agreement*

- No. 984_011). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011?find=1&text=enerhet#w1_54 [in Ukrainian].
6. Ковпак, О.А. (2025)/ Transformation of the administrative-legal regime of renewable energy in Ukraine: Analysis of draft law 14271. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Seriya Pravo*, 92, Part 3, 184–191. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.3.24> [in Ukrainian].
 7. Energy Community Secretariat. (2024). *Annual implementation report*. Retrieved from <https://www.energy-community.org/dam/jcr:20ddd998-0d13-4117-adb5-532ab699c063/EnC%20IR%202024%20Annual%20Report.pdf>.
 8. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025, December 3). *On amendments to certain laws of Ukraine regarding the implementation of European Union legislation in the field of renewable energy sources (Draft Law No. 14271)*. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/59237> [in Ukrainian].
 9. Verkhovna Rada of Ukraine. (2003, February 20). *On alternative energy sources (Law No. 555-IV)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text> [in Ukrainian].
 10. Magni, G.U., Battistelli, F., Trovalusci, F., Groppi, D., & Astiaso Garcia, D. (2024). How national policies influence energy community development across Europe? A review on societal, technical, and economical factors. *Energy Conversion and Management: X*, 23, 1–12. <https://doi.org/10.1016/j.ecmx.2024.100624>.
 11. Verkhovna Rada of Ukraine. (2012, March 22). *On public associations (Law No. 4572-VI)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> [in Ukrainian].
 12. Verkhovna Rada of Ukraine. (1997, May 21). *On local self-government in Ukraine (Law No. 280/97-VR)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-vr#Text> [in Ukrainian].
 13. Verkhovna Rada of Ukraine. (2001, November 29). *On associations of co-owners of an apartment building (Law No. 2866-III)*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14#Text> [in Ukrainian].
 14. Podrez-Riapolova, I.V. (2025). Legal support for the sustainable development of the energy system of Ukraine under martial law and post-war recovery. *Pravo ta innovatsii*, 2(50), 102–108. [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2025-2\(50\)-1](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2025-2(50)-1) [in Ukrainian].
 15. Pilar Díaz-Cuevas, P., Pérez-Pérez, B., Lopes, H.L., & Ferreira, P. (2025). Addressing acceleration areas for renewable energy development in the European Union (EU): A case study of mainland Portugal. *Journal of Cleaner Production*, 519, 1–11. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2024.106425>.

CHUBENKO VIRA

PhD, Senior Researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine

SOME PROBLEMS OF ADAPTATION OF UKRAINIAN RENEWABLE ENERGY SOURCES AN LEGISLATION IN THE FIELD OF ALTERNATIVE ENERGY SOURCES TO THE EU ACQUIS

Problem setting. For our state, the development of renewable energy sources has acquired special importance and weight in view of military actions, the destruction of critical infrastructure by the aggressor, the seizure of a nuclear power plant, etc. At the same time, one of the key aspects aimed at forming a legal framework for stimulating and developing alternative energy sources also remains the obligations taken by Ukraine within the framework of European integration processes.

The formation of a system of effective energy legislation is, on the one hand, a long-term and multi-stage process, and on the other hand, interdependent on the level of development of social relations, politics, and the economy of the state. Thus, there is a need to study the issue of legal regulation and identify the main problematic aspects of adapting Ukrainian legislation in the field of renewable energy sources to European legislation.

Analysis of recent research and publications. Several both Ukrainian and foreign scientists have studied the issues of proper regulatory regulation of legal relations in the energy sector in general and in individual areas. In particular, the issues of legal support for the sustainable development of the energy system of Ukraine under martial law and post-war recovery were analyzed in their work by I.V. Podrez-Ryapolova. Lenger Ya.I. Demchuk A.M., Chumachenko I.E., studied the issues of the genesis of European energy policy, international legal regulation of alternative energy, etc. Particular attention was paid to the issues of considering the directions of accelerated development of renewable energy in the European Union in the work of Díaz-Cuevas P., Pérez-Pérez B., Lopes H.L., & Ferreira P. on the example of Portugal.

Purpose of the research is to research into the main current problems of approximating the Ukrainian regulatory

framework in the field of renewable energy sources to the provisions of European Union law. The article was carried out within the framework of the fundamental research topic “Theoretical and legal foundations of innovative development of the energy system of Ukraine”, state registration number 0124U005149.

Article’s main body. The article is devoted to the study of the main trends in the legal regulation of energy issues at the international level in general and in the European Union in the field of renewable energy. Attention is paid to the main guiding documents of the European Union in this area. The general problems of adapting the provisions of such documents by the Member States of the European Union are analyzed. A conclusion is made regarding the presence of similar problems while adapting Ukrainian legislation to EU law, and the specific difficulties of such approximation for our state are also highlighted.

The draft Law of Ukraine “On Amendments to Certain Laws of Ukraine on the Implementation of European Union Legislation in the Field of Renewable Energy Sources” dated December 3, 2025, No. 14271 is analyzed, the purpose of which is to implement European Union legislation in terms of bringing the national regulatory framework in the field of renewable energy sources into line with the requirements of European legislation, in particular, Directive (EU) 2018/2001. Based on the results of this analysis, the main risks, and benefits of the said draft law were identified, and the corresponding conclusions were drawn.

Conclusions and prospects for the development. The process of humanity’s transition to the use of alternative energy sources is long, consistent, and inevitable. These aspirations are approved both at the level of international legal regulation and in the legislative acts of individual states. For Ukraine, the issue of stimulating the production and use of alternative energy sources is of particular importance given the difficult situation with the energy infrastructure caused by Russian attacks, as well as the European integration obligations undertaken. Currently, our country is gradually approximating its legislation to EU law in the field of renewable energy sources. At the same time, one of the documents designed to ensure such approximation was the draft Law No. 14271. At the same time, even though the provisions of the draft are generally close to European guiding documents, special attention needs to be paid to the need to harmonize them with current regulatory legal acts in related areas and the Ukrainian legal system.

Keywords: renewable energy sources, EU acquis, European integration, green energy.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Чубенко В. А. Деякі проблеми адаптації українського законодавства в сфері альтернативних джерел енергії до положень Acquis ЄС. *Право та інновації*. 2026. № 1 (53). С. 56–62. [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2026-1\(53\)-6](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2026-1(53)-6)

Дата подання автором: 14.03.2026

Дата прийняття після рецензування: 26.03.2026

Дата опублікування: 29.04.2026